

Grondlegger van de haptonomie

Peter de Waard – 22/02/10, 00:00

Mensen die gezond waren, wilde hij ook gezond houden. Zo omschrijft Ted Troost, Nederlands bekendste haptonoom, zijn grote leermeester en goeroe Frans Veldman....

‘Een groot erudiet, doch bescheiden Mens die door zijn levenswerk ontelbaar velen levensmoed, levensvreugde en levensgeluk hielp ervaren, door de affectieve bevestiging van hun wezen.’ Zo stond het in de enige kennisgeving.

Veldman wordt in 1921 geboren in Vlissingen. Hij krijgt een opleiding als fysiotherapeut, maar combineert dat met psychologie en psychotherapie. De ellende van de Tweede Wereldoorlog opent hem de ogen. Vanaf 1942 gaat hij zich verdiepen in de fenomenologie van het voelen. Hij ontdekt dat door een specifieke wijze van aanraken van mensen een relatie met een patiënt kan worden bereikt. De huid is het belangrijkste tastorgaan van de mensen. Door mensen juist daar affectief te benaderen worden spanningen van lichaam en geest opgeheven en kan een verstoorde relatie met de omgeving worden hersteld.

De wetenschap van de affectiviteit wordt in de jaren vijftig samen met de Duitse onderzoeker Volkmar Glaser uitgewerkt tot de psychomotore en psychotactiele therapie – die door Veldman in de jaren zestig de haptonomie en haptotherapie worden genoemd. Veldman begint zijn eigen Academie voor Haptonomie in Nijmegen/Overasselt. Later verhuist hij naar Doorn.

In 1966 hoort Troost Veldman voor het eerst spreken. ‘Het was vijf minuten. Want op dat moment liep hij weg. Omdat niemand anders geïnteresseerd was. Maar ik was diep onder de indruk en ben cursussen bij hem gaan volgen.’

Uiteindelijk neemt Troost zelfs de academie van zijn leermeester over, waarna Veldman met veel succes de haptonomie in Frankrijk gaat propageren. In de jaren tachtig wordt Troost beroemd als mental coach van veel topsporters als de schaatsers Hein Vergeer en Yvonne van Gennip, de voetballers Van Basten en Gullit en de tennisser Richard Krajicek.

Veldman is in Frankrijk vooral bezig met de zoektocht naar de verbintenis tussen de theoretische onderbouwing en de concrete praktijk van haptonomie. Hierbij maakt hij gebruik van de opvattingen van de Franse filosoof Maurice Merleau Ponty. Deze heeft een filosofie over het lichaam en ruimtelijke beleving ontwikkeld.

Veldman schrijft er vele boeken over, waaronder het standaardwerk Levenslust en Levenskunst. Hij wil vooral bereiken dat haptonomie niet wordt weggezet als een pseudowetenschap die niet is uit te leggen en alleen kan worden ervaren. Veldman heeft in zoverre succes dat anno 2010 zelfs verzekeraars haptonomie als een serieuze therapie beginnen te beschouwen.